

Dlaczego drzewa są potrzebne w miastach?

- produkcją tlen i pochłaniają dwutlenek węgla. Stuletni buk pochłania rocznie ok. 4800 kg CO₂ i produkuje 3500 kg tlenu, który starcza dla 10 osób na rok.
- neutralizują zanieczyszczenia powietrza – mniejsze cząsteczki pochłaniają, większe osiadają na liściach i gałęziach. Dzięki temu potrafią ograniczyć zapylenie powietrza nawet do 75%. Poza tym zmniejszają zanieczyszczenie tlenkiem węgla, tlenkami azotu, ozonu i szczególnie niebezpiecznymi wielopierścieniowymi węglowodorami

- **obniżają temperaturę powietrza od 3 do ponad 8 st. C** poprzez proces transpiracji. W ciągu doby drzewa potrafią oddać od 200 do 400 litrów wody. To dlatego temperatura powietrza w parkach jest zawsze odczuwalnie niższa. Ponadto trwałość asfaltu dzięki cieniowi przedłuża się z 7-10 lat do 20-25. Wiąże się to ze zmniejszonym nagrzewaniem powierzchni w ciągu dnia i wychładzaniem jej w nocy.
- **pochłaniają wodę** – przez liście i korzenie. Około 30% opadów nigdy nie spada na ziemię, bo zatrzymywane są na liściach i gałęziach oraz pniu drzewa. Kelpino do 30%

Rozwój drzewa

Gwarantem właściwego rozwoju drzewa jest równowaga pomiędzy jego koroną, a systemem korzeniowym. Zachowanie właściwej wielkości korony do wielkości systemu korzeniowego jest warunkiem utrzymania bilansu energetycznego.

Zaburzenia bilansu

zaburzenie w systemie korzeniowym powoduje reakcję drzewa w koronie

stan równowagi

po utracie korony system korzeniowy jest redukowany

Źródło: „Drzewa w cyklu życia” Fundacji EkoRozwoju

Przyczyny cięć koron drzew

- brak wystarczającej przestrzeni – kolizja z elementami architektury i infrastrukturą;
- posusz w koronie, zły stan sanitarny;
- nieprawidłowa budowa korony drzewa;
- brak wystarczającej wytrzymałości na działanie wiatrów;
- sadzenie młodych nie uformowanych drzew w szkółce;
- konieczność pobudzenia starych drzew do regeneracji, odciążenie korony.

Klasyfikacja cięć w zależności od ich znaczenia

dla drzewa Cięcia przyrodnicze-pielęgnacyjne, których celem jest utrzymanie zdrowych, bezpiecznych o prawidłowym pokroju i budowie koron drzew (np. sanitarne, prześwietlające, korygujące, formujące)

- **Cięcia nieprzyrodnicze-techniczne**, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie zagrożenia stwarzanego przez drzewo dla elementów architektury i infrastruktury technicznej, komunikacji drogowej i pieszej. Do cięć technicznych należą różnego rodzaju redukcje korony. Takie cięcia zawsze

Cięcia nieprzyrodnicze- techniczne

- **Cięcia formujące techniczne w budownictwie** wykonywane w związku z kolizją z obiektami budowlanymi lub urządzeniami technicznymi (usuwanie gałęzi i konarów sięgających do elementów budowlanych). **Najczęstszym błędem jest podkrzesywanie (podnoszenie korony), ogławianie, usuwanie całych grubych konarów, zachwianie statyki, nadmierna intensywność cięć przekraczająca nawet 50% masy asymilacyjnej.**

- **Cięcia formujące techniczne wzdłuż**

Usuwanie gałęzi

Maksymalna średnica ran po usuwaniu żywych gałęzi nie powinna przekraczać:

- 10 cm dla rodzajów drzew dobrze grodziujących*, takich jak: buk, dąb (gatunki rodzime), wiąz, głóg, lipa (gatunki rodzime), grab, klon jawor, klon polny, sosna, cis;
- 5 cm dla pozostałych rodzajów drzew (do tych należą m.in. jesion, brzoza, kasztanowiec, topola, wierzba, drzewa owocowe, świerk).
- podczas wykonywania cięć należy ograniczać liczbę usuwanych gałęzi.

Narzędzia

- **Do cięcia żywych części drzewa** powinno się, gdy jest to praktycznie możliwe, **korzystać z narzędzi ręcznych**. Narzędzia powinny być ostre, czyste i dostosowane do wykonywanej czynności.
- **Piły łańcuchowe**, ze względu na ograniczone możliwości wykonania precyzyjnych cięć oraz brak praktycznej możliwości dezynfekcji, powinny być wykorzystywane głównie **do ścinki drzew** oraz mogą być używane **do usuwania posuszu**.

Pora wykonywania cięć drzew liściastych

- najlepszym okresem na wykonywanie cięć jest druga połowa lata;
- optymalnym czasem jest sezon wegetacyjny;
- dopuszczalnym okresem, jednak nie optymalnym jest sezon spoczynku roślin;
- należy unikać cięć w okresach suszy.

Cięć żywych gałęzi na gatunkach liściastych **nie powinno się wykonywać:**

- po okresie spoczynku – od czasu rozpoczęcia rozwoju pąków do pełnego rozwoju liści;

Pora wykonywania cięć drzew iglastych

- optymalnym terminem przycinania roślin iglastych jest wiosna
- dobrym terminem jest również lato, zwykle do końca sierpnia (to cięcie jest z reguły mniej intensywne)
- unikać cięć w czasie mocnego działania promieni słonecznych i upałów.

Najczęstsze nieprawidłowości w

pielęgnacji drzew
wycinanie żywych gałęzi, których usunięcie nie jest uzasadnione względami biologicznymi ani technicznymi (nie kolidują z obiektami, infrastrukturą nie stanowią zagrożenia dla bezpieczeństwa);

- zaniechanie zabiegów pielęgnacyjnych (lub nieprawidłowe zabiegi pielęgnacyjne) w młodym wieku drzewa;
- niepotrzebna redukcja koron;

Najczęstsze nieprawidłowości w

pielęgnacji drzew cd.
usuwanie zbyt grubych gałęzi w ramach cięć pielęgnacyjnych;

- pozostawianie poszarpanych ran o nierównej płaszczyźnie, wykonanych zbyt blisko pnia
- zbyt intensywne cięcia niezgodne z zasadami sztuki ogrodowej;
- niepotrzebne podkrzesywanie;
- ogławianie;
- zdeformowanie pokroju drzewa;

Co „mówi” ustawa o ochronie przyrody?

Art.87a ust. 2. Prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

Co „mówi” ustawa o ochronie przyrody?

Ust. 4. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi uszkodzenie drzewa.

Ust. 5. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi zniszczenie drzewa.

○ przepisów nie stosuje się do drzew, których

Kary administracyjne za uszkodzenie lub

zniszczenie drzewa to opłata za wycinkę danego drzewa (liczba cm w obwodzie na wys. 130 cm x stawka opłaty z rozporządzenia) x 0,6.

- **Kara za zniszczenie drzewa** to dwukrotność opłaty*

*w przypadkach gdy przepisy zwalniają z opłat za wycinkę, kara za zniszczenie równa jest wysokości opłaty, jaka byłaby poniesiona, gdyby drzewo było wycinane

„Dobra pielęgnacja to taka, której efekty na pierwszy rzut oka trudno dostrzec.”

Źródło: „Drzewa w krajobrazie”, wyd.
przez Fundację EkoRozwoju